

Anvisningar för statsbidrag för att höja driftsäkerheten på fastigheter för hälso- och sjukvård 2026

Börja med att läsa anvisningarna

Läs anvisningarna innan ni fyller i och skickar in ansökan.

Anvisningarna för statsbidraget beskriver vilka som kan ansöka, vad ni kan använda bidraget till, hur ni ansöker och vilka villkor som gäller.

Vilka kan ansöka?

Regioner kan ta del av statsbidraget.¹

Begrepp

Med *sjukvårdshuvudman* avses i detta statsbidrag den region som ansvarar för att erbjuda hälso- och sjukvård.²

Med *hälso- och sjukvård* avses verksamhet som regionerna ansvarar för enligt hälso- och sjukvårdslagen (2017:30).

Med *sluten vård* avses vård som ges till en patient som är intagen vid en vårdinrättning.³

Med *höjd beredskap* avses antingen skärpt beredskap eller högsta beredskap.⁴ Skärpt beredskap kan ske vid till exempel krig och konflikter i Sveriges närområde eller om läget i övrigt i omvärlden allvarligt påverkar vårt land eller hotar vår säkerhet och självständighet. Regeringen kan besluta

¹ Sjukvårdshuvudman, 2 kap. 2 § hälso- och sjukvårdslagen (2017:30).

² 2 kap. 2 § hälso- och sjukvårdslagen (2017:30).

³ 2 kap. 4 § hälso- och sjukvårdslagen (2017:30).

⁴ 1 § lagen (1992:1403) om totalförsvar och höjd beredskap.

om höjd beredskap. Höjd beredskap ger regeringen större handlingsfrihet att agera och fatta olika beslut. Är Sverige i krig råder högsta beredskap.⁵

Syfte med SSIK-programmet

SSIK-programmet (*Sjukvårdens säkerhet i krig*) syftar till att genom investeringsstöd och vägledning bygga en robust hälso- och sjukvård i krig. Programmet öppnade för ansökningar från regionerna våren 2023.

Arbetet med SSIK-programmet är en del av den nationella planeringen för hälso- och sjukvård i krig. Programmets övergripande mål är att säkerställa och utveckla Sveriges förmåga att bedriva vård som är nödvändig för liv och hälsa, genom att skapa robusta platser för vård i krig och knyta ihop dessa platser i en nationell plan för hälso- och sjukvården, där viktiga beroenden inkluderas, både civilt och militärt.

Utgångspunkten ska så långt det är möjligt vara att vården utgår från den ordinarie platsen där vården bedrivs i fredstid, men ska ha förmåga att omlokalisera verksamheten vid behov i händelse av krig.

Inriktning av statsbidraget 2026

Under bidragsåret 2026 riktas bidraget främst mot åtgärder för att höja driftsäkerheten och robustheten i och på fastigheter där det idag bedrivs sluten vård.

Bidraget riktas även till förberedelser för och upprättande av alternativa driftsäkra och robusta platser där det kan komma att bedrivas sluten vård under höjd beredskap. Statsbidragets inriktning och prioriteringar kan komma att ändras beroende på utvecklingen i omvärlden.

Ni kan använda bidraget till

1. Arbete med analys

Ni kan ansöka om statsbidrag för nedlagda kostnader för genomfört analysarbete (kartläggning och nulägesanalys av fastigheter, målbildsarbete och gapanalys).

Om ni söker medel för analysarbete för fastigheter som det tidigare beviljats medel för, behöver ni ange varför ni söker medel på nytt.

⁵ 3 § lagen (1992:1403) om totalförsvar och höjd beredskap och www.mcf.se/sv/rad-till-privatpersoner/sa-fungerar-vart-forsvar/hojd-beredskap/

Arbetet med respektive del ska vara helt färdigt innan ansökan om statsbidrag skickas in. Ansökan får innefatta kostnader som uppstått från och med den 1 januari 2025.

2. Driftsäkerhets- och robusthetshöjande åtgärder

Ni kan ansöka om statsbidrag för genomförande av åtgärder i syfte att höja driftsäkerheten och robustheten på fastigheter för slutenvård. Från och med bidragsåret 2026 kan ni ansöka om statsbidrag för kostnader som avser åtgärder under en period på upp till fyra år. Statsbidraget kan sökas för flera olika områden och åtgärder som planeras och genomförs under perioden 2026-2029.

Statsbidraget omfattar planerade, pågående och genomförda åtgärder inom nedanstående prioriterade områden, andra funktioner och områden som är viktiga för hälso- och sjukvården samt alternativa robusta platser för vård.

a) Prioriterade områden

Socialstyrelsen har identifierat nedanstående prioriterade områden som bedöms vara av vikt för att höja driftsäkerheten och robustheten på fastigheter för hälso- och sjukvård:

- Elförsörjning
- Värmeförsörjning
- Vattenförsörjning
- Försörjning av medicinska gaser
- Ventilation
- Försörjning av kyla
- Dag- och spillvattenhantering
- Robusta lokaler

Socialstyrelsen rekommenderar att ni utgår från framtagna nulägesanalyser för de fastigheter där åtgärderna ska genomföras.

b) Andra områden eller funktioner som är viktiga för hälso- och sjukvården

Ni kan ansöka om statsbidrag för åtgärder inom andra områden och funktioner i syfte att höja driftsäkerheten och robustheten på fastigheter så att hälso- och sjukvårdsverksamhet kan upprätthållas under höjd beredskap. Ni behöver då specificera vilket område eller funktion som åtgärden avser.

c) Alternativa robusta platser för vård

Ni kan ansöka om statsbidrag för förberedelser för och upprättande av alternativa driftsäkra och robusta platser där det kan komma att bedrivas sluten vård under höjd beredskap. Alternativa driftsäkra och robusta platser avser fastigheter som idag inte nyttjas för hälso- och sjukvårdsverksamhet.

Ni kan inte använda bidraget till

- Åtgärder som ryms inom regionens ordinarie verksamhet och krisberedskap. Det gäller till exempel skydd mot brand, skyfall, obehörig åtkomst eller liknande.
- Kostnader för drift och underhåll av utrustning och fastigheter.
- Kostnader för att ta fram nyckeltalsberäkning för det dimensionerade sjukvårdsbehovet för regionen i händelse av krig. Dessa kostnader kan däremot finansieras av statsbidraget som regleras i förordningen (2023:489) om statsbidrag till regioner för hälso- och sjukvårdens beredskap, området hantering av masskadehändelser.
- Övriga kostnader som till exempel indirekta kostnader (OH-kostnader) i regionens verksamhet.⁶
- Kostnader som redan finansieras på annat sätt (dubbelfinansiering).

Hur gör ni en ansökan?

- Ansökan öppnar i e-tjänsten för statsbidrag den 16 februari 2026.
- Sista dag att ansöka är den 1 april 2026.
- För att kunna ansöka behöver ni ha utsett ett ombud. Mer information finns på [Socialstyrelsens webbplats](#).
- Frågor om ombud och hur ni använder e-tjänsten mejlar ni till: e-tjanst.statsbidrag@socialstyrelsen.se.

Uppgifter och underlag som ska lämnas i ansökan

- Uppgifter som Socialstyrelsen behöver för att pröva ansökan, exempelvis kostnader och sökt belopp. I den första delen av ansökan fyller ni i uppgifter om genomförd analys och de kostnader ni haft för det arbetet. I den andra delen av ansökan fyller ni bland annat i antal driftsäkerhets- och robusthetshöjande åtgärder inom respektive område samt en budget och sökt belopp för varje år ni ansöker om statsbidraget.

⁶ Kostnader för gemensam styrning, samordning, administration och lokaler.

- Regionen ska, i förekommande fall, lämna in underlag avseende om den planerade, pågående eller genomförda åtgärden eller åtgärderna även har annan finansiering.

När fattas beslut och när kommer bidraget?

Vi planerar att fatta beslut andra kvartalet 2026. Vi betalar därefter ut statsbidraget för bidragsår 2026 som ett engångsbelopp till det konto ni skrivit i ansökan. Om beslutet om statsbidrag omfattar flera år kommer beviljade belopp att betalas ut i början av respektive år.

Hur stort är bidraget och hur fördelas det?

Det totala beloppet som Socialstyrelsen kan fördela för bidragsåret 2026 är 248 miljoner kronor. Utöver anslaget för bidragsåret 2026 kan Socialstyrelsen också besluta om statsbidrag för ytterligare tre år.

Ansökningarna bedöms i konkurrens. Vi prioriterar ansökningar som avser planerade och pågående åtgärder och som bedöms ha de största behoven och i högst utsträckning uppfyller statsbidragets syfte. Vid bedömningen tar vi bland annat hänsyn till hur stort belopp som finns att fördela, i förhållande till totalt ansökt belopp.

Vilka villkor gäller för att få ta del av bidraget?

Villkoren för statsbidraget styrs av förordningen (2023:30) om statsbidrag till regioner för åtgärder för att höja driftsäkerheten på fastigheter för hälso- och sjukvård (förordningen). Mer information om villkor finns i [förordningen](#). Här finns alla de viktigaste villkor som ni som bidragsmottagare ska uppfylla för att ta del av statsbidraget.

Vilka villkor gäller för hur ni får använda bidraget?

Här hittar ni alla de viktigaste villkor som ni som bidragsmottagare ska uppfylla när ni använder statsbidraget.

Tidsperiod

Beviljat belopp för varje bidragsår behöver användas under respektive bidragsår. Det innebär att ni kan använda statsbidraget för bidragsår 2026 under perioden 1 januari 2026 till 31 december 2026, statsbidraget för bidragsår 2027 kan användas under perioden 1 januari 2027 till 31 december 2027 o.s.v.

Det går bra att göra reserveringar i bokföringen för fakturor som avser ett bidragsår men betalas året efter. Förutsättningen är att

- det som fakturan avser ska avse bidragsåret
- fakturan och händelsen ska kunna styrkas vid kontroll.

Vid återrapportering av driftsäkerhets- och robusthetshöjande åtgärder för ett bidragsår godkänner Socialstyrelsen även kostnader som avser inköp av utrustning och material så länge åtgärden är beställd senast den 31 december det aktuella bidragsåret. Regionen behöver därmed kunna påvisa ett underlag som bekräftar att beställningen skedde under bidragsåret. Detta kan göras med exempelvis en faktura eller orderbekräftelse daterad det aktuella bidragsåret. Vi återkommer med information hur underlaget ska skickas in till Socialstyrelsen.

Regionen ska följa gällande regler för bokföring och redovisning av investeringsåtgärder, t. ex. i fråga om avskrivning och periodisering av kostnader.

Dubbelfinansiering är inte tillåtet

Ni kan ha bidrag från flera finansiärer så länge bidraget inte täcker samma kostnader.

Ni ska kunna visa hur ni har använt bidraget

Regionen ska kunna lämna in underlag som möjliggör att Socialstyrelsen kan göra en fördjupad granskning av statsbidragets användning (Lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning).

Den region som inte kan lämna ett sådant underlag kan bli helt eller delvis återbetalningsskyldig.

Vilka underlag kan regionen behöva lämna in?

- Utdrag ur huvudbok/kontoutdrag. Det bör finnas ett eget kostnadsställe, projektkod, ansvarsställe eller objektкод för statsbidraget. Redovisningen måste vara tydlig, spårbar och överblickbar.
- Underlag som styrker regionens genomförda åtgärder.

- Fakturor som styrker nedlagda kostnader. Fakturorna ska vara tydliga och beskriva vad regionen har betalat för.
- Lönespecifikationer och/eller anställningsavtal som styrker lönekostnader.

Hur går redovisning av bidraget till?

Mottagare av statsbidrag ska återskatta hur bidraget har använts.

Socialstyrelsen skickar ett återskattningsformulär via e-post till regionens registrator. Det är därför viktigt att ni säkerställer att mejlet når rätt funktion i organisationen.

Socialstyrelsen kan också komma att kontakta er för att begära in ytterligare information. Det sker då inte i syfte att granska beviljat statsbidrag utan för att få en nationell lägesbild av driftsäkerheten.

När ska ni redovisa?

Ni ska återskatta året efter varje bidragsår. Bidragsåret 2026 ska återskattas i mars 2027.

En begäran om återskattning kommer att skickas till de regioner som beviljats medel för driftsäkerhets- och robusthetshöjande åtgärder. Återskattningen kommer att innehålla frågor om vilka typer av kostnader som bidraget har finansierat. Tidpunkt för återskattning, redovisning, anges i beslutet om bidrag. Om ni inte återskattar i tid kan regionen bli återbetalningsskyldig.

De regioner som beviljats medel för redan nedlagda kostnader, till exempel för arbete med nulägesanalys, kommer inte att behöva återskatta detta eftersom Socialstyrelsen redan fått alla uppgifter i samband med ansökan.

När kan Socialstyrelsen kräva tillbaka statsbidraget?

Ni ska använda statsbidraget enligt villkoren för bidraget.

Ni är skyldiga att återbetala hela eller delar av statsbidraget om:

1. bidraget har lämnats felaktigt eller med ett för högt belopp,
2. bidraget helt eller delvis inte har använts,
3. bidraget helt eller delvis inte har använts för de syften som det har lämnats för,
4. mottagaren inte har lämnat en sådan redovisning, återskattning, som

avses i 11 § förordningen, eller
5. villkor i beslutet inte har följts.

Socialstyrelsen fakturerar berörda mottagare vid belopp över 1000 kronor.

Hur kontaktar ni oss?

Om ni har frågor om statsbidraget eller SSIK-programmet mejla oss på:
ssik@socialstyrelsen.se.